

Møde i Nationalparkbestyrelsen og Nationalparkrådet 6. december 2018

Referat – Endeligt

Udsendt 20.12.2018

Mødetid:	Torsdag den 6. december 2018
Mødested:	Hotel Arnbjerg, Arnbjergalle 2, 6800 Varde
Deltagere:	Medlemmer af Nationalparkrådet for Nationalpark Vadehavet, medlemmer af Nationalparkbestyrelsen for Nationalpark Vadehavet, Sekretariatet for Nationalpark Vadehavet
Mødeleder:	Janne Liburd, Formand for Nationalparkbestyrelsen
Referent:	Alette Houman Dyhrfjeld
Punkter på dagsordenen:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Velkomst og godkendelse af dagsorden 2. Årsberetning 3. Status på projekter 2018 4. Gennemgang af budget 2019 5. Plan for Nationalpark Vadehavet 2019-2024 6. Evaluering af samarbejdet mellem Bestyrelse og Råd 2018 7. Eventuelt og meddelelser
Bilag	Bilag udsendt med endelig dagsorden 29. november 2018
3.1	Ledelsesorientering
4.1	Budget 2019
5.1	Nationalparkplan 2019-2024 (trykt udgave blev udleveret på mødet)
6.1	Evaluering af rådets arbejde
6.2	Møderække 2019

Mødeliste:

Formand rådet, Vadehavets bådklubber	Svend Tougaard	
Næstformand rådet, Museerne i Vadehavsområdet	Anne Marie Overgaard	Afbud
Danmarks Fiskeriforening	Vakant	-
Dansk Botanisk Forening	Søren Vinding	Afbud
Destination Sydvestjylland	Poul Therkelsen	Afbud

Aarhus Universitet, Bioscience	Thomas Bregnballe	Afbud
Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse	Kim Leerhøy	Afbud
GEUS	Merete Binderup	
LAG Fanø/Varde	Kim Dahl Madsen	
LAG Tønder/Haderslev	Johanne Marie Ludvigsen	
FLAG	Ole Jacobsen	
Lokalarkiverne	Birgitte Thomsen	Afbud
Marsken omkring Sneum Å	Randi Kragh Hansen	
Region Syddanmark	Poul Fremmelev	
Det Rådgivende Udvalg for Tøndermarsken	Mette Nielsen	
Det Rådgivende Udvalg for Vadehavet	Karen Sandrini	Afbud
Sydvestjysk Udviklingsforum	Winnie Abildgaard	
Vadehavets Formidlerforum	Klaus Melbye	
Vadehavskunsterne	Niels Kongsbak	
Skallingen, Ho og Oksbøl	Anne Marie Slaikjær	
Varde Ådal	Ole Andresen	
Marbækområdet	Claus Løth	
Fanø	Ole Mouritzen	Afbud
Fanø	Karen Boel Madsen	
Ribemarsken	Kent Rygaard	Afbud
Ribemarsken	Jens Lorenzen	
Mandø	Ove Nielsen	Afbud
Rømø	Jan Graven	Afbud
Rømø	Arne Hansen	
Tøndermarsken	Bodil Marie Arbjerg Lundby	
Tøndermarsken	Niels Johansen	Afbud
Formand for nationalparkbestyrelsen	Janne Liburd	
Varde Kommune, næstformand for nationalparkbest.	Preben Friis-Hauge	
Esbjerg Kommune	May-Britt Andrea Andersen	Afbud
Fanø Kommune	Marius Nielsen	
Tønder Kommune	Bo Jessen	
Danmarks Naturfredningsforening	Britt Schak Hansen	
Friluftsrådet	Hanne Voetmann	
Dansk Ornitologisk Forening	Marco Brodde	
Digelagene	Kjeld Andreasen	
Danmarks Jægerforbund	Hans Christian Fuglsang	
Danmarks Sportsfiskerforbund	Lars Brinch Thygesen	
Landbrug og Fødevarer	Mikael Nørby-Lassen	
Naturstyrelsen	Ulrik Lorenzen	
Nationalparksekretariatet	Peter Saabye Simonsen	
Nationalparksekretariatet	John Frikke	
Nationalparksekretariatet	Jens L Hansen	
Nationalparksekretariatet	Ditte D Hviid	
Nationalparksekretariatet	Anne Husum Marboe	
Nationalparksekretariatet	Sara Lindholt	
Nationalparksekretariatet	Alette H Dyhrfjeld	

Dagsorden pkt.:	1. Velkomst og godkendelse af dagsorden
Referat:	Janne Liburd bød velkommen og dagsordenen blev godkendt.

Dagsorden pkt.:	2. Årsberetning
Referat:	<p>Janne Liburd aflagde årsberetning for 2018, hvor hun indledte med at fortælle, at det var hendes fjerde og på papiret sidste årsberetning, men at hun ønskede at fortsætte som formand i den nye fireårige periode.</p> <p>Janne Liburd fortalte, at evalueringen i 2017 havde dannet grundlag for planen, som havde præget arbejdet i 2018. Der var indkommet 800 forslag til den nye plan, hvilket løftede stoltheden og Janne takkede alle for deres bidrag til den nye plan, som skal indfri de målsætninger der er under de seks indsatsområder: Natur og landskab; Kultur og kulturhistorie; Friluftsliv; Undervisning, forskning, natur- og kulturformidling; Lokalsamfund, erhverv og turisme; samt Trilateralt Vadehavssamarbejde og Verdensarv. Hun ønskede at vi sammen skal tage et endnu større skridt for at beskytte Nationalpark Vadehavet og Verdensarv Vadehavet.</p> <p>Janne Liburd gennemgik de forskellige samarbejdsflader og projekter, samt økonomien og takkede Peter Saabye Simonsen og hans sekretariat, råd, bestyrelse, frivillige, partnere, trilaterale kolleger, fonde og de nordiske verdensarvssteder samt øvrige samarbejdspartnere for godt samarbejde i 2018.</p> <p>2018 havde også omfattet underskriften af den 13. ministerdeklaration for Vadehavets beskyttelse, som blev underskrevet i Leeuwarden den 18. maj af alle tre siddende miljøministre og gennemgik flere trilaterale projekter og samarbejdsflader.</p> <p>Med den nye plan og Leeuwarden-deklarationen kiggede Janne Liburd lidt ind i 2019, og den næste planperiode.</p> <p>I Leeuwarden-deklarationen hæftede hun sig særligt ved</p>

	<p>fokus på:</p> <ul style="list-style-type: none">• Reduktion af marint affald.• Naturvenlige, bæredygtige transportmuligheder til øerne.• Lysemissioner skal reduceres – med mulighed for 'Dark Sky' områder i nationalparken, hvor man uforstyrret kan se hele den fantastiske stjernehimmel?• Forståelse og begrænsning af klimaforandring i Vadehavsregionen samt• Kultur og den levende kulturarv. <p>For os synes det uomtvisteligt, at Vadehavets natur og kulturlandskab, kultur og kulturarv er uadskillelige. "Inseperable Together" som kunstnertrioen ar udtrykt det på smukkeste vis.</p> <p>Janne Liburd mindede afslutningsvist om, at vi fortsat har en vision – en drøm – som sætter målet for vores indsats. Nemlig, at gøre Nationalpark Vadehavet internationalt kendt som et enestående marsk-, gest- og tidevandsområde med værdier i verdensklasse. Og at Nationalparken benyttes, beskyttes og udvikles i et bæredygtigt samspil mellem natur og mennesker.</p> <p>Janne Liburd takkede til sidst varmt alle, som er med til at gøre drømmen til virkelighed og kunne med glæde fortælle, at bestyrelsen fortsætter med den nuværende konstellation og at hun håbede at kunne fortsætte som formand.</p>
--	---

Dagsorden pkt.:	3. Status på projekter 2018
Referat:	<p>Sekretariatet præsenterede og opsummerede årets resultater, aktiviteter og udvalgte projekter for 2018. Til at understøtte præsentationen havde rådet forud fået tilsendt ledelsesorienteringen fra bestyrelsesmødet.</p> <p>Sekretariatets medarbejdere fortalte hver især om deres områder og det der havde vægtet mest i 2018.</p> <p>Sara Lindholt fortalte om: Forskningsdagen, en succes der gentages i 2019. Projektet "Velkomst til Nationalpark Vadehavet og verdensarv". Processen med planen, herunder borgermøder og høringsproces. Tilskudspuljerne og fremtiden for samme.</p>

Anne Husum Marboe beskrev:
NAKUWA projektet.
Hendes deltagelse i Kulturregionens referencegruppe og styregruppen under Wadden Tide.
PROWAD Link - som har fokus på bæredygtig udvikling og turisme.
Verdensarvsstederne i Syddanmark.
De nordiske verdensarvssteders konference samt Havfaldsprojektet i Tønder.

Ditte Dyrbo Hviid gennemgik:
Vadehavets Formidler Forums arbejde.
International Wadden Sea School og den ny undervisningsstrategi, som er en del af Leeuwarden deklARATIONEN.
Code of conduct samt
Naturmødet, som hun talte varmt for.

Alette Houman Dyhrfjeld fortalte om:
Formidling fra Nationalparkskip og mobiludstilling
Arbejdet ned frivillige samt
Vadehavets Vagerlaug.

John Frikke gennemgik:
Frivillige på naturområdet.
Mandø-projektet.
Sårbar og særlig natur.
Græsningsforeningen.
Prædationsprojektet.
NAKUWA fuglekurser samt
Indsats i flere naturinformationssammenhænge, herunder særligt i Tøndermarsken.

Som et lille sjovt indlæg i forhold til terneprojektet på Esbjerg havn kom der to forslag til ordsprog "heller 10 fugle på molen end 100 på taget" og "rig på fugle".

Alette Houman Dyhrfjeld fortalte om:
Facebook.
Instagram samt
Nyhedsmailen.

Jens L Hansen beskrev:
Hvordan han får journalister til at skrive om nationalparken, ved at sende pressemeddelelser med en lokal vinkel.

	<p>De klummer nationalparken skriver i samarbejde med de øvrige nationalparker. Partnerprogrammet med de nu 180 partnere. Ambassadørerne og arrangementer for dem. Temamødet "Vadehavet under overfladen". Kunstnerisk output af kunstbesøget i 2017. Magasin med ny detalje – geografisk markering på hver artikel. Fotokonkurrence med 235 bidrag af 48 fotografer. Tønderfestival med aktiviteter, formidling og østersåbning samt Bedst besøgte temamøde hidtil var Schweizerhalle i Tønder med 185 deltagere.</p> <p>Herefter var der mulighed for at stille spørgsmål til ledelsesorienteringen.</p> <p>Jens Lorenzen spurgte om skibet skal ligge fast i Esbjerg, som ikke er i nationalparken. Peter Saabye Simonsen forklarede, at vi har mulighed for at låne en plads ved Esbjerg Strand, når vi er der. Skibet er fortsat hjemmehørende i Ribe.</p> <p>Claus Løth spurgte hvad forskerne skal bruge kranen på skibet til og om man ønskede at modificere den. Janne Liburd forklarede, at bestyrelsen ikke ønsker at modificere kranen pt. Skal den modificeres, skal det være fordi der er en reel mulighed for at flere kan bruge den.</p>
--	--

Dagsorden pkt.:	4. Gennemgang af budget 2019
Referat:	Sekretariatet fremlagde endeligt budget 2019.
	<p>Peter Saabye Simonsen orienterede kort om budgettet og de mindre forskydninger.</p> <p>Budgettet var lavet ud fra en ubekræftet bevilling på 9,2 millioner kr. Denne bevilling er nu bekræftet.</p> <p>Peter Saabye Simonsen fortalte, at da han startede i 2015 brugte man 50 % af tiden på projekter, det er nu oppe på 75 %.</p>

Dagsorden pkt.:	5. Plan for Nationalpark Vadehavet 2019-2024
------------------------	--

Referat:	<p>Den endelige plan for Nationalpark Vadehavet 2019-2024 "Hvad vil vi" blev præsenteret af Peter Saabye Simonsen, med de forskellige indsatsområder. Der er herudover "Hvad har vi" – som kommer på nettet i en ny og opdateret version. Sidste del bliver "Aktivitetsplanen"</p> <p>Nationalpark Vadehavet har brugt 830 interne timer på planen. De eksterne timer er ikke gjort op.</p>
----------	---

Dagsorden pkt.:	6. Evaluering af samarbejdet mellem Bestyrelse og Råd 2018
Referat:	<p>Bestyrelsen og rådet drøftede årets samarbejde og drøftede muligheder for optimering af samarbejdet fremover.</p> <p>Janne Liburd åbnede debatten med at citere en del af bilaget "evaluering af rådets arbejde", hvor der stod, at der havde været modvilje hos lokalbefolkningen. Denne modvilje så man ikke længere, især fordi rådet har forankret nationalparken på fantastisk vis som ambassadører og sparringspartnere. Rådet har flyttet rigtig meget for både bestyrelse og lokalområde og Janne Liburd takkede rådet mange gange og takkede samtidig Svend Tougaard, som går af efter 8 år i både bestyrelse og råd, og Anne Marie Overgaard, for deres arbejde i både råd og bestyrelse.</p> <p>Janne Liburd så gerne, at der er kontinuitet i rådet og at den gode tone fortsætter ind i den næste periode. Det at man kan mødes og tale sammen og have forskellige synspunkter men samles om en ting – nationalparkens udvikling på en bæredygtig måde – er meget positivt.</p>

Dagsorden pkt.:	7. Eventuelt og meddelelser
Referat:	<p>Bodil Arbjerg Lundby, som stopper i rådet og har været med fra starten, fortalte, at rådet har mange meget kompetente medlemmer, som hun har lært meget af. Der er sket særdeles meget i Nationalpark Vadehavet siden starten, og hun ønskede "God vind" fremover.</p> <p>Randi Kragh Hansen takkede også for sin tid i rådet og giver pladsen videre til en ny repræsentant fra hendes område.</p>